

Sygn. akt I C 103/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Dorota Zientara

Protokolant: stażysta Joanna Semkiw

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2015 r. w Elblągu

na rozprawie

sprawy z powództwa E. S.

przeciwko R. S. i P. S.

o ustalenie

oddala powództwo.

Sygn. akt I C 103/15

UZASADNIENIE

Powódka E. S. wystąpiła z pozwem przeciwko pozwanym R. S. i P. S., domagając się stwierdzenia nieważności umowy darowizny zawartej w dniu 16 kwietnia 2014 r. przed notariuszem B. D. prowadzącą kancelarię notarialną w E., Rep. A nr (...), na mocy której powódka oraz pozwany R. S. przenieśli pod tytułem darmym prawo użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w K. przy ul. (...), oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr (...), o powierzchni 0,0144 ha, o urządzonej w Sądzie Rejonowym w Malborku księdze wieczystej Kw nr (...) na rzecz ich córki - pozwanej P. S.. Jako podstawę roszczenia powódka wskazywała art. 84 k.c., powołując się na błąd przy składaniu oświadczenia woli przy zawieraniu przedmiotowej umowy, wywołany przez pozwanego R. S.. Powódka domagała się także zasądzenia pod pozwanych kosztów procesu według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu podkreśliła, że składając oświadczenie woli w dniu 16 kwietnia 2014 r. działała pod wpływem podstępny pozwanym, a głównie pozwanego R. S.. Mążnek nakłonił ją do zawarcia z córką umowy darowizny sugerując konieczność ochrony majątku przed wierzycielami egzekwującymi wymagalne należności. Tymczasem prawdziwą intencją pozwanego, zdaniem powódki, miało być przeniesienie części składników majątkowych na córkę tylko w celu uszczuplenia majątku dorobkowego małżonków, w kontekście planowanego przez pozwanego rozwodu, a także późniejszego podziału majątku byłych małżonków. Powódka podkreśliła, że pozwany zjednął sobie przychylność córki ofiarowując jej drogi prezent w postaci samochodu. Jednocześnie o podstępnym działaniu pozwanym miał świadczyć fakt, że P. S. również w dniu 16 kwietnia 2014 r. udzieliła swojemu ojcu pełnomocnictwa do wszelkich czynności prawnych, dotyczących darowanej nieruchomości, w tym rozporządzania nią na rzecz osób trzecich, nie wyłączając sprzedaży tej nieruchomości na własną rzecz.

We wrześniu 2014 r. powódce doręczono odpisu pozwu w sprawie o rozwód i wtedy zrozumiała, „że pozwany ją oszukał chcąc pozbawić majątku z małżeństwa, a także skłonić do uległości przy negocjowaniu warunków rozwodu”. Powódka, w oświadczeniu z dnia 8 września 2014 r. skierowanym do pozwanej P. S., uchyliła się od skutków prawnych

oświadczenia woli z uwagi na błąd wywołany przez pozwanego R. S. i domagała się zwrotnego przeniesienia prawa użytkowania wieczystego na jej rzecz.

Pozwany R. S. w odpowiedzi na pozew domagał się oddalenia powództwa. Uzasadniając to stanowisko zaprzeczył, by wprowadził powódkę w błąd. Podkreślił, że jego intencją była ochrona majątku przed wierzycielami – i ten cel został osiągnięty zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami w tym zakresie czynionymi z powódką. Fakt, że pozwana P. S. nie posiada środków finansowych na kontynuowanie rozpoczętej na darowanej nieruchomości inwestycji, w żadnym razie nie może świadczyć o jego intencjach wobec powódki. Powódce zresztą znana była sytuacja majątkowa córki tak w chwili obecnej, jak i w dacie sporządzenia umowy darowizny.

Pozwany wskazał, że oświadczenie powódki z dnia 8 września 2014 r. kierowane do córki o uchyleniu się od skutków prawnych umowy z dnia 16 kwietnia 2014 r. było konsekwencją złożenia przez pozwaną zeznań w sprawie rozwodowej, które miały niekorzystny wydźwięk dla E. S..

Pozwany podkreślił również, iż powódka była obecna przy sporządzaniu przez notariusza dokumentu pełnomocnictwa, umocowującego go w szerokim zakresie do czynności prawnych związanych z nieruchomością. Powódce znana była zatem treść pełnomocnictwa oraz zakres umocowania już w dniu 16 kwietnia 2014 r. Pozwany zaznaczył jednocześnie, że powódka miała pełną świadomość sytuacji finansowej małżonków, wiedziała o zadłużeniu pozwanego i wierzycielach egzekwujących. Powódka miała także świadomość tego, że pozwany chce się z nią rozwiść, gdyż rozmowy na ten temat małżonkowie prowadzili w okresie poprzedzającym zawarcie umowy darowizny, przy obopólnym konsensusie co do niepodejmowania żadnych działań w tym zakresie do czasu zdania matury przez pozwaną.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 16 kwietnia 2014 r. małżonkowie E. i R. S. oraz P. S. zawarli w formie aktu notarialnego umowę darowizny, której przedmiotem było prawo użytkowania wieczystego nieruchomości, stanowiącej własność Miasta K., oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka o numerze (...), o powierzchni 0,0144 ha, Kw nr (...), z rozpoczętą budową budynku mieszkalno-usługowego w zabudowie szeregowej, wchodzące w skład majątku objętego wspólnością ustawową E. i R. małżonków S.. Prawo to E. i R. małżonkowie S. przenieśli pod tytułem darmym na rzecz córki P. S..

W dniu 16 kwietnia 2014 r. P. S., po zawarciu umowy darowizny, w formie aktu notarialnego udzieliła pozwanemu R. S. pełnomocnictwa do czynności mających za przedmiot darowaną nieruchomość, m. in. upoważniła ojca do odpłatnego lub nieodpłatnego zbycia nieruchomości dowolnym osobom, w tym również na rzecz samego siebie, odbioru zaliczki, zadatku i ceny wraz z pokwitowaniem tych czynności, wydania zbywanej nieruchomości w posiadanie nabywcy, wyjednania i odbioru dokumentów niezbędnych dla zawarcia planowanej umowy zbycia, bieżącego administrowania i zarządzania nieruchomością. Przy sporządzaniu dokumentu pełnomocnictwa i późniejszym odczytaniu jego treści powódka była obecna.

W dacie zawarcia umowy E. S. miała świadomość istnienia zadłużenia, obciążającego pozwanego R. S.. Przyczyny przeniesienia na rzecz córki części majątku w drodze darowizny zostały przez darczyńców omówione przed przystąpieniem do załatwiania czynności związanych z finalizacją umowy z dnia 16 kwietnia 2014 r. Celem darczyńców było uniemożliwienie skierowania egzekucji do darowanej nieruchomości.

Pozwany R. S. złożył pozew o rozwód w dniu 23 lipca 2014 r.

W dniu 8 września 2014 r. powódka E. S. w oświadczeniu skierowanym do pozwanej P. S. uchyliła się od skutków prawnych oświadczenia woli z dnia 16 kwietnia 2014 r., wskazując na działanie pod wpływem błędu, wywołanego przez pozwanego R. S., który zapewniał ją, że celem umowy darowizny jest ochrona majątku przed wierzycielami. W rzeczywistości pozwany zamierzał jedynie uszczuplić majątek wspólny, w kontekście przyszłego postępowania o podział tego majątku, po uzyskaniu rozwodu z E. S.. Powódka zażądała od pozwanej zwrotnego przeniesienia prawa

użytkowania wieczystego darowanej nieruchomości w terminie jednego miesiąca od daty skutecznego doręczenia przedmiotowego oświadczenia.

W dniu 16 października 2013 r. Sąd Rejonowy w Elblągu wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie IX Nc (...) z powództwa Gminy M. K. przeciwko pozwanym E. S. i R. S., którym zasądzono od pozwanych kwotę 2.669,76 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty,

Przeciwko pozwanemu R. S. toczyło się postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Elblągu J. B. w sprawie sygn. Km(...). Podstawą wszczęcia egzekucji był wniosek wierzyciela (...) S. A. w G. i nakaz zapłaty wydany w sprawie VI Nc-e (...) Sądu Rejonowego Lublin Zachód w Lublinie. Pismem z dnia 9 kwietnia 2014 r. komornik zawiadomił pozwanego R. S. o zamiarze umorzenia postępowania egzekucyjnego.

Pozwany R. S. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne wymagalne zadłużenie na dzień 13 marca 2015 r. wynosi 43.985,46 zł powiększone o odsetki ustawowe w kwocie 24.843 zł, z tytułu składek na ubezpieczenia zdrowotne 16.035,18 zł wraz z odsetkami ustawowymi w kwocie 8.591 zł, zaś zaległości na fundusz pracy wynoszą 2.960,39 zł, powiększone o odsetki w kwocie 1.657 zł. Zadłużenie istniało także w dacie zawarcia przez strony umowy darowizny.

Powódka E. S. zawarła z pozwanym R. S. w dniu 21 grudnia 2005 r. w formie aktu notarialnego umowę małżeńską majątkową wyłączającą wspólność ustawową.

Kłopoty w małżeństwie powódki i pozwanego trwają od wielu lat, przyczyną problemów były informacje uzyskane przez powódkę o zdradzie małżeńskiej, której miał dopuścić się pozwany, a także problem alkoholowy powódki. W rozmowach powódki i pozwanego temat ich ewentualnego rozvodu był podejmowany jeszcze przed zawarciem umowy darowizny z dnia 16 kwietnia 2014 r. Powódka i pozwany zgodnie postanowili nie wszczynać postępowania rozwodowego do momentu zdania egzaminu maturalnego przez ich starszą córkę – pozwaną P. S.. P. S. zdała maturę w roku 2014 i rozpoczęła studia pedagogiczne.

(dowód: akt notarialny – umowa darowizny z dnia 16 kwietnia 2014 r., k. 9-10; pełnomocnictwo udzielone przez P. S. pozwanemu R. S. w dniu 16 kwietnia 2014 r., k. 7-8; nakaz zapłaty Sądu Rejonowego w Elblągu w sprawie sygn. IX Nc (...), k. 59; wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 24 września 2014 r., sygn.. V GC (...), k.60; postanowienie o wysłuchaniu wierzyciela i dłużnika przed umorzeniem postępowania egzekucyjnego w sprawie Km (...), k.61; pismo z dnia 13 marca 2015 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w E. obrazujące strukturę zadłużenia pozwanego R. S., k. 62; akt notarialny z dnia 21 grudnia 2005 r. – umowa rozdzielności majątkowej powódki E. S. i pozwanego R. S., k. 72; zeznania świadków: M. K., k. 53 verte-54; E. P., k. 54; zeznania E. S., k. 54 verte-55; R. S., k. 55-56; P. S., k. 56).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo, jako bezzasadne, nie zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawy roszczenia wywiedzonego przez powódkę upatrywać należy w art. 84 k.c. w zw. z art. 88 k.c.

Zgodnie z art. 84 § 1 i 2 k.c. w razie błędu co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli. Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć; ograniczenie to nie dotyczy czynności prawnej nieodpłatnej. Jednocześnie można powoływać się tylko na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści (błąd istotny). Z kolei w myśl art. 88 § 1 k.c. uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli, które zostało złożone innej osobie pod wpływem błędu lub groźby, następuje przez oświadczenie złożone tej osobie na piśmie.

Błąd istotny, co do treści czynności prawnej (art. 84 § 1 k.p.c.) jest wadą oświadczenia woli powodującą względną nieważność czynności prawnej. Oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli z powodu

błędu ma charakter prawa podmiotowego kształtującego, co oznacza, że jego wykonanie kształtuje stosunki pomiędzy stronami prowadząc do przekształcenia nieważności względnej czynności prawnej w nieważność bezwzględną. By oświadczenie to było de iure skuteczne, odpowiadać winno przesłankom określonym we wskazanym przepisie. O tym, by błąd posiadał cechy określone w art. 84 k.c. decyduje jego związek strukturalny i wewnętrzny z treścią czynności prawnej. Ma on zatem miejsce, gdy fakt mylnie wyobrażony łączy się z konstrukcją dokonywanej czynności (tak w wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 5 grudnia 2014 r., I ACa 1252/14, System Informacji Prawnej Lex Gamma nr 1651892).

Między błędem, a oświadczeniem woli powinien istnieć związek przyczynowy. Nie ma znaczenia, czy błąd odnosi się do faktów poprzedzających zawarcie stosunku prawnego, towarzyszących jego zawarciu, czy też jego skutków. O istotności błędu przesądzać muszą kryteria obiektywne, odnoszone do oceny rozsądnego człowieka, który znając prawdziwy stan rzeczy, nie złożyłby oświadczenia woli tej treści, a jej podstawą powinien być całokształt okoliczności, w tym również rozważenie interesów stron stosunku prawnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2012 r., V CSK 25/12, System Informacji Prawnej Lex Gamma nr 1293974).

Na podstawie całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w ocenie Sądu, nie można było podzielić stanowiska powódki, wedle którego jej oświadczenie woli zawarte w umowie darowizny na rzecz córki, złożone zostało pod wpływem błędu, uzasadniającego przypuszczenie, że gdyby składająca oświadczenie woli nie działała pod jego wpływem i oceniała sprawę rozsądnie, nie złożyłaby oświadczenia tej treści.

Do takiej konstatacji Sąd doszedł na podstawie zgromadzonych w aktach dokumentów, poświadczających istnienie w dacie zawierania umowy darowizny, jak i przed tą datą, wymagalnych zobowiązań, obciążających pozwanego R. S. oraz zobowiązań solidarnych, ciężących na pozwanym i powódce.

Priorytetowe znaczenie dla ustalenia okoliczności istotnych z punktu widzenia oceny żądań pozwu Sąd przypisał zeznaniom E. S., R. S. i P. S. złożonym w charakterze stron, na podstawie których możliwym było ustalenie relacji pomiędzy małżonkami w okresie poprzedzającym zawarcie umowy, uzgodnień co do rzeczywistych celów przeniesienia części składników majątku na córkę, wiedzy powódki i pozwanych o będących w toku postępowaniach egzekucyjnych, mających na celu zaspokojenie długów tak pozwanego R. S., jak i wspólnych zobowiązań pozwanego i E. S..

Powódka wyraźnie podkreślała na rozprawie w dniu 30 czerwca 2015 r., że przyczyną zainicjowania przez nią niniejszego procesu była okoliczność złożenia przez pozwanego pozwu o rozwód („gdyby nie rozwód, nie wystąpiłabym z tym powództwem, k. 73 verte). Powódka zatem stała na stanowisku, iż pozwany celowo wprowadził ją w błąd w momencie zawierania umowy darowizny odnośnie rzeczywistych intencji, jakie miały takiej czynności prawnej przyświecać – tj. chciał „uciec” z określonym składnikiem majątkowym, który objęty byłby postępowaniem o podział majątku powódki i pozwanego, stanowiącym następstwo orzeczenia rozwodu. Jednocześnie powódka negowała posiadanie wiedzy o wymagalnych zobowiązaniach małżonka i toczących się postępowaniach komorniczych mających na celu wyegzekwowanie należności – które to przyczyny z kolei podawał pozwany R. S. jako podstawę dla dokonania darowizny na rzecz córki, obok akcentowanej chęci ekonomicznego zabezpieczenia przyszłości córek.

W ocenie Sądu stanowisko powódki nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powódka nie negowała, że relacje małżeńskie pomiędzy nią i pozwanym nie układały się poprawnie już od kilku lat poprzedzających datę zawarcia umowy darowizny. Również temat rozwiązania małżeństwa pojawiał się wcześniej, co potwierdziła zarówno powódka, jak i oboje pozwani. Dowodami zdrady małżeńskiej powódka dysponowała już około 4 lata temu (k. 54 verte). W styczniu 2014 r. prosiła córkę P. S., aby ta odwiodła pozwanego od zamiaru złożenia pozwu. W końcu podkreślenia wymaga, że powódka nie kwestionowała, iż osiągnęła z pozwanym konsensus co do niepodejmowania żadnych kroków prawnych w kwestii rozwodu aż do momentu ukończenia przez pozwaną P. S. liceum i pomyślnego zdania przez nią egzaminu maturalnego.

Na podstawie wskazanych powyżej okoliczności trudno jest zatem podzielić stanowisko powódki, iż wystąpienie przez pozwanego z powództwem o rozwód w lipcu 2014 r. było dla niej zaskoczeniem. Problemy małżeńskie powódki i pozwanego R. S. istniały w okresie poprzedzającym zawarcie umowy, jak i w dacie dokonania darowizny. Można wręcz postawić tezę, że sprawa rozwodu powódki i pozwanego była przesądzona, a pozwany jedynie zwlekał z wniesieniem pozwu z uwagi na kompromis dotyczący nienarażania córki na dodatkowy stres w ważnym dla niej okresie edukacji.

Powódka zeznała, że pozwany uzależniał także termin złożenia pozwu o rozwód od jej zachowania („powwany powiedział, że jak będę się czepiała, to złożę pozew o rozwód jeszcze przed zawarciem umowy darowizny, k. 54 verte), choć jednocześnie trwała w przeświadczeniu, że „powwany jednak nie złożę pozwu rozwodowego”. Podkreślić trzeba w tym miejscu, że niespełnienie się oczekiwań osoby dokonującej czynności prawnej co do określonego rozwoju zdarzeń nie daje podstaw do uznania oświadczenia woli za wynik błędu prawnie doniosłego (art. 84 k.c.) (tak w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2000 r., III CKN 963/98, System Informatyki Prawnej Lex Gamma nr 50056).

Za niewiarygodne uznać należy zeznania powódki co do tego, że nie była ona świadoma, iż pozwany posiadał zadłużenie wobec osób trzecich, a nadto, że toczyły się przeciwko niemu postępowania egzekucyjne. Pozwani wskazywali, że w ich domu miały miejsce kilkakrotne wizyty komornika, a o jednej z takich wizyt powódka sama informowała córkę. Nie była sporna także okoliczność, iż powódka odbierała korespondencję poleconą kierowaną również do pozwanego; nawet bez ingerencji w zawartość przesyłek powinna mieć świadomość, kto był ich nadawcą, skoro wyrażała zgodę na przyjęcie korespondencji i sygnowała potwierdzenie odbioru własnym podpisem.

Gdyby jednak nawet mimo wizyt komornika i odbioru korespondencji związanej z zadłużeniami, powódka nadal nie byłaby zorientowana co do obciążenia długami, to uzyskując informacje o ich istnieniu przed zawarciem umowy darowizny, zapewne wypytałaby o to małżonka, żądając jakichkolwiek dokumentów. Jeśli tego nie zrobiła, to oczywistym jest, że doskonale wiedziała o ich istnieniu.

W żadnym razie nie przekonuje argument, że w 2014 r. powódka miała bezgraniczne zaufanie do męża. Od kilku lat była pewna, że dopuszcza się on zdrad małżeńskich zbierała na tę okoliczność dowody; z doświadczenia życiowego wynika, że w takiej sytuacji nie mogła ufać mu w pozostałych kwestiach, w tym finansowych.

Podkreślić w tym miejscu należy jednak przede wszystkim, iż okolicznością niesporną jest, że w dacie zawarcia umowy darowizny pozwanego obciążały zobowiązania na kwotę ponad 100.000 zł, oboje małżonków zaś na kwotę ok. 3.300 zł, a zatem nie sposób mówić, że powódka została wprowadzona w błąd co do istnienia zobowiązań.

Reasumując ten fragment rozważań wskazać trzeba, że w dniu 16 kwietnia 2014 r. powódka jako strona umowy darowizny złożyła oświadczenie woli o przeniesieniu pod tytułem darmym określonego składnika majątkowego na rzecz córki posiadając, tak świadomość swych problemów małżeńskich, z uzgodnieniem odroczenia terminu wniesienia pozwu o rozwód przez R. S. włącznie, jak i będąc świadomą istnienia długów obciążających jej męża i ja samą. W tym stanie rzeczy Sąd dał wiarę stanowisku zajmowanemu przez pozwanego co do rzeczywistej przyczyny zawarcia umowy darowizny z córką – tj. chęci zapobieżenia skierowania egzekucji do darowanego składnika majątkowego. Taka intencja pozwanego, choć z moralnego punktu widzenia naganna (zamiar uniknięcia egzekucji), przy uwzględnieniu faktu istnienia zadłużenia jest wiarygodna. Z doświadczenia życiowego wynika, że wręcz standardowym zachowaniem dłużników jest podejmowanie prób ucieczki z majątkiem, w tym przez darowizny na rzecz osób najbliższych. Dyskusyjna skuteczność takich zabiegów, z uwagi na możliwość złożenia skargi pauliańskiej, nie ma znaczenia dla stwierdzenia, iż strona działała w błędzie.

Również fakt dokonania kolejnej czynności w postaci udzielenia pełnomocnictwa, pozostawał bez znaczenia dla oceny zasadności powództwa. Po pierwsze podkreślić trzeba, iż powódka była obecna u notariusza przy sporządzaniu dokumentu pełnomocnictwa, którego treść następnie była odczytana. Sam brak świadomości prawnej powódki odnośnie rangi takiego dokumentu w momencie zapoznawania się z jego treścią, nie usprawiedliwia w żadnym zakresie jej stanowiska, iż pozwani w istocie „działali za plecami powódki”, a umocowanie pozwanego przez córkę było jednym w elementach podstępnej czynności zmierzającej do wprowadzenia w błąd. Po drugie nie można tracić z

pola widzenia, iż po sporządzeniu umowy darowizny, jedynym właścicielem darowanego składnika majątkowego stała się pozwana P. S., przysługiwało jej zatem uprawnienie do dokonywania wszelkich czynności prawnych dotyczących tego mienia – nie wyłączając udzielenia pełnomocnictwa ojcu, z określeniem zakresu umocowania. W tym kontekście zwrócić uwagę należy na fakt, że pozwana P. S. ma obecnie 20 lat, studiuje, nie posiada środków umożliwiających jej kontynuowanie budowy. Zapewne brak jej również doświadczenia w prowadzeniu tego rodzaju spraw, stąd daleko idąca pomoc ojca będzie jej konieczna. Okoliczności te usprawiedliwiają fakt udzielenia pełnomocnictwa.

Na brak podstaw dla uwzględnienia powództwa w kształcie określonym przez powódkę wpływ miała także okoliczność zawarcia przez E. S. i pozwanego R. S. w dniu 21 grudnia 2005 r. umowy ustanawiającej rozdzielność majątkową. Zgodnie z art. 51 k.r.i.o. w razie umownego ustanowienia rozdzielności majątkowej, każdy z małżonków zachowuje zarówno majątek nabyty przed zawarciem umowy, jak i majątek nabyty później.

Jeżeli umowa o rozdzielności majątkowej zostaje zawarta w czasie trwania małżeństwa, majątek wspólny małżeński przestaje istnieć; ulega przekształceniu we wspólność, w której udziały małżonków są - co do zasady – równe i do której znajdują odpowiednie zastosowanie przepisy o wspólności majątku spadkowego i dziale spadku. W skład majątków osobistych wchodzi w takiej sytuacji przedmioty należące uprzednio do majątków osobistych małżonków oraz udziały w majątku objętym wcześniej wspólnością majątkową (ustawową lub umowną) (tak E. B. w komentarzu do art. 51 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, System Informacji Prawnej Lex Gamma 2015). W umowie majątkowej małżeńskiej możliwe jest także ustalenie nierównych udziałów w majątku objętym wcześniej wspólnością majątkową małżeńską oraz dokonanie rozliczeń z tytułu nakładów poczynionych wcześniej z majątku wspólnego na majątki osobiste oraz z majątków osobistych na majątek wspólny, jak też rozliczenie spłaconych długów.

Odnosząc powyższe do stanu faktycznego sprawy wskazać trzeba, że umowa powódki i pozwanego, ustanawiająca rozdzielność majątkową z dniem 21 grudnia 2005 r., nie zawiera żadnych dodatkowych ustaleń odnośnie nierównych udziałów oraz czynienia jakichkolwiek rozliczeń – przyjmując zatem trzeba, że od tej daty istnieje współwłasność, w której udziały powódki i pozwanego są równe i wynoszą po 1/2. Umowa darowizny sporządzona w dniu 16 kwietnia 2014 r. powinna uwzględniać okoliczność ustanowienia z dniem 21 grudnia 2005 r. ustroju rozdzielności majątkowej. Innymi słowy, powódce w dacie 16 kwietnia 2014 r. przysługiwało uprawnienie do przeniesienia pod tytułem darmym na rzecz córki jedynie przysługującego jej udziału do 1/2 w prawie użytkowania wieczystego nieruchomości. W takim też zakresie, hipotetycznie, skuteczne mogłoby być jej oświadczenie z dnia 8 września 2014 r. o uchyleniu się od skutków prawnych złożonego oświadczenia woli.

Ze względów omówionych powyżej powództwo podlegało oddaleniu.